

Halfjaarbericht 2015

	INHOUD	2
	PROFIEL	3
1	VERSLAG VAN DE RAAD VAN BESTUUR	4
2	GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING	12
	Geconsolideerde balans	13
	Geconsolideerde winst-en-verliesrekening	14
	Geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en ongerealiseerde resultaten	15
	Geconsolideerd kasstroomoverzicht	16
	Geconsolideerd mutatieoverzicht eigen vermogen	18
3	GESELECTEERDE TOELICHTINGEN OP HET GECONSOLIDEERDE HALFJAARBERICHT 2015	19
4	BEOORDELINGSVERKLARING	54

PROFIEL

BNG Bank is de bank van en voor overheden en voor instellingen met een maatschappelijk belang. De bank is een betrokken partner en draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.

De missie van BNG Bank is vertaald in de volgende strategische doelstellingen: het behoud van substantiële marktaandeelen in het Nederlandse publieke en semi-publieke domein en het behalen van een redelijk rendement voor de aandeelhouders. Voorwaarden voor het realiseren van deze doelstellingen zijn het handhaven van de excellente kredietwaardigheid, het behoud van een scherpe inkooppositie en een zo effectief en efficiënt mogelijke bedrijfsvoering. Maatschappelijk verantwoord en duurzaam ondernemen is inherent aan de kernactiviteiten van BNG Bank.

BNG Bank draagt **duurzaam** bij
aan het laag houden van de kosten
van maatschappelijke voorzieningen
voor de burger.

Klanten van BNG Bank zijn overwegend overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs en openbaar nut. BNG Bank biedt financiële diensten op maat, zoals kredietverlening, advies, betalingsverkeer, elektronisch bankieren en vermogensbeheer. Ook participeert de bank in publiek-private samenwerking. Verreweg het grootste deel van de kredietverlening van de bank is vrij van kredietrisico, omdat deze aan of onder garantie van overheden plaatsvindt.

De bank, opgericht in 1914, is een structuurvennootschap. Aandeelhouders van de bank zijn uitsluitend overheden. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap. BNG Bank is gevestigd in Den Haag en heeft geen nevenvestigingen.

BNG Bank is na de Staat een van de grootste emittenten van Nederland. Het door BNG Bank uitgegeven schuld papier heeft een credit rating AA+ van Standard & Poor's (S&P), Aaa van Moody's en AA+ van Fitch. BNG Bank behoort tot de meest kredietwaardige banken ter wereld. ■

Verslag van de Raad van Bestuur

Verlag van de Raad van Bestuur

BNG Bank heeft het eerste halfjaar van 2015 een nettowinst behaald van EUR 155 miljoen, een stijging van EUR 2 miljoen ten opzichte van dezelfde periode in 2014. Het besluit van de ECB om vanaf maart 2015 maandelijks voor een bedrag van EUR 60 miljard aan obligaties op te kopen binnen het kader van het Quantitative Easing programme heeft het resultaat positief beïnvloed. De effecten hiervan op de marktrente en valutakoersen hebben geleid tot positieve ongerealiseerde marktwaardeveranderingen, waarvan een deel is verwerkt in het resultaat financiële transacties. De grote onzekerheid over de positie van Griekenland in de eurozone en in de euro, aan het einde van de verslagperiode, heeft deze ontwikkeling nog enigszins getemperd. De nettowinst is negatief beïnvloed door bijzondere waardeverminderingen van

in totaal EUR 68 miljoen. Dit bedrag bestaat hoofdzakelijk uit een gedeeltelijke afwaardering van een uitzetting in Oostenrijk, onder garantie van de deelstaat Karinthië.

De omvang van de nieuw verstrekte langlopende leningen over de verslagperiode bedroeg EUR 5,1 miljard. Dit is door een relatief grote vraag vanuit decentrale overheden in het tweede kwartaal van 2015 EUR 0,4 miljard hoger dan over de vergelijkbare periode in 2014. Zoals verwacht betrof de klantvraag vooral herfinanciering van bestaande leningen. Decentrale overheden, woningcorporaties en zorginstellingen blijven terughoudend met nieuwe investeringen mede als gevolg van nieuw overheidsbeleid. Het marktaandeel van BNG Bank in de totale financieringsvraag vanuit deze klantensectoren bleef hoog. De langlopende kredietportefeuille is ten opzichte van ultimo 2014 afgenomen met EUR 0,7 miljard tot EUR 82,3 miljard. Deze daling wordt vooral veroorzaakt door de afname van de langlopende uitzettingen in de corporatiesector. De verlaging van de door het WSW afgegeven borgingsplafonds aan individuele corporaties zet aan tot vermindering van de gegarandeerde leningenportefeuille.

BNG Bank heeft in de verslagperiode voor **EUR 8,9 miljard** (2014: EUR 9,6 miljard) **langlopende financiering** aangetrokken.

BNG Bank heeft in de verslagperiode voor EUR 8,9 miljard (2014: EUR 9,6 miljard) langlopende financiering aangetrokken, onder meer door uitgifte van vijf benchmarkleningen – in euro's en Amerikaanse dollars – in omvang variërend van 1 tot 2 miljard. Sinds januari 2015 kwalificeren obligaties van de bank als zeer liquide (Level 1) papier onder de Europese liquiditeitsvoorschriften voor banken. Hierdoor zijn BNG-obligaties aantrekkelijk voor banken en verbeterden de prijzen die de bank betaalde voor nieuwe langlopende financiering. De prijsvorming is eveneens positief beïnvloed door het besluit van de ECB om ook obligaties van BNG Bank op te kopen in het kader van het Quantitative Easing programma. Deze ontwikkelingen stelden de bank in staat de prijzen voor klanten naar beneden bij te stellen. De kredietwaardigheid van de bank stelt haar ook in staat om tegen zeer aantrekkelijke voorwaarden in haar korte termijn financieringsbehoefte te voorzien.

Kredietbeoordelaar Fitch heeft in mei 2015 de rating van BNG Bank met één stap verlaagd ten opzichte van de rating van de Nederlandse staat naar AA+ met stabiel vooruitzicht. Dit als reactie op de verwachte vormgeving in Nederland van de richtlijn voor herstel en resolutie van banken (BRRD). Fitch betwijfelt of onder deze wetgeving de aandeelhouders in de toekomst BNG Bank nog in alle gevallen tijdig kunnen steunen zonder dat eerst obligatie- en depositohouders moeten worden aangesproken. Fitch benadrukt overigens dat er maar een zeer kleine kans bestaat dat BNG Bank, gegeven de kwaliteit van de activa, geconfronteerd zal worden met een plotseling kapitaaltekort en dus met de werking van BRRD. In tegenstelling tot Fitch heeft Moody's eind mei de Aaa-rating van de bank bevestigd en het vooruitzicht verhoogd naar stabiel. Ten slotte heeft Standard & Poor's in juni het vooruitzicht voor de rating van de Staat en BNG Bank verhoogd naar positief bij een rating van AA+, op basis van het voorspoedige herstel van de Nederlandse economie.

Het renteresultaat over het eerste halfjaar is ten opzichte van dezelfde periode in 2014 met EUR 27 miljoen afgenomen tot EUR 208 miljoen. De belangrijkste reden achter de daling van het renteresultaat is de aanhoudend lage marktrente. Dit heeft een negatief effect op de renteopbrengst uit het eigen vermogen en zet tevens druk op de gerealiseerde marge in de kort- en langlopende kredietportefeuille van de bank.

Het **renteresultaat** over het eerste halfjaar is ten opzichte van dezelfde periode in 2014 met EUR 27 miljoen afgenomen tot **EUR 208 miljoen.**

Het resultaat financiële transacties is in de verslagperiode uitgekomen op EUR 82 miljoen positief (eerste helft 2014: EUR 7 miljoen negatief). Hiervan betreft EUR 28 miljoen gerealiseerde verkoop- en afkoopresultaten. De sterke stijging van de rente in het tweede kwartaal van 2015 heeft geleid tot een afname van de marktwaarde van derivaten en de daarin opgenomen Credit Valuation Adjustment. Dit heeft een voordelig effect gehad op het resultaat financiële transacties ter grootte van EUR 10 miljoen. De ongerealiseerde marktwaardeveranderingen van transacties betrokken in hedge accounting zijn in de eerste helft van 2015 uitgekomen op EUR 11 miljoen positief. Het resultaat uit hedge accounting is sinds de gewijzigde waardering van derivaten weliswaar volatieler geworden, maar de mate van effectiviteit van hedge accounting is nog altijd zeer hoog. Het restant van het resultaat financiële transacties, EUR 33 miljoen positief, is vooral het gevolg van de mutatie van vreemde valuta basis spreads. De veran-

dering in de hoogte van deze liquiditeitspremie, die wordt bepaald door de verhouding in beschikbaarheid van verschillende valuta, droeg sterk bij aan de waarde-stijging van de derivaten die de bank heeft afgesloten ter afdekking van de valuta-, rente- en inflatierisico's van een portefeuille gestructureerde rentedragende waardepapieren.

In het eerste halfjaar van 2015 zijn bijzondere waardeverminderingen in het resultaat opgenomen ter grootte van EUR 68 miljoen. Dit betreft voor EUR 7 miljoen gedeeltelijke afwaarderingen op twee participaties van BNG Gebiedsontwikkeling. De debiteurenvoorziening kon daarentegen in de verslagperiode met EUR 2 miljoen worden verlaagd als gevolg van een daling van het totaal aan individuele voorzieningen. Ruim EUR 63 miljoen heeft betrekking op de gedeeltelijke afwaardering van een obligatie van EUR 125 miljoen nominaal van de voormalige Oostenrijkse bank Hypo Alpe Adria (HAA) onder garantie van de deelstaat Karinthië. De Oostenrijkse Staat heeft in maart 2015 aangegeven geen nieuw kapitaal meer beschikbaar te willen stellen voor HETA, de entiteit waarin de afwikkeling van HAA is ondergebracht. De Oostenrijkse 'Financial Market Authority' (FMA) heeft HETA overgenomen en heeft vastgesteld dat HETA in resolutie is onder de nieuwe Oostenrijkse 'Bank Recovery and Resolution Law'. Deze wet voorziet erin dat ook de verschaffers van vreemd vermogen van entiteiten als

HETA mee dienen te betalen aan de afwikkeling. Tevens heeft de FMA een moratorium tot 31 mei 2016 op de rente- en aflossingsverplichtingen van HETA uitgeroepen. BNG Bank is van mening dat de deelstaat Karinthië contractueel aansprakelijk is voor eventuele verliezen op de obligaties in het bezit van de bank. Om de belangen van de bank veilig te stellen en eventuele (juridische) acties voor te bereiden heeft de bank zich aangesloten bij een belangengroep van beleggers. De bijzondere waardevermindering bestaat uit de afwaardering van de hoofdsom op basis van de marktkoers per einde maart 2015 (58%), de opgelopen rente (circa EUR 1 miljoen) en bijna EUR 10 miljoen uit hoofde van de (verplichte) beëindiging van de hedgerelatie. Dit laatste betreft de marktwaarde van het derivaat dat was afgesloten om het renterisico in deze obligatielening in te dekken. De marktwaarde van deze swap zal richting einde looptijd, januari 2017, per definitie naar nihil uitlopen. De koers van de obligatie bedroeg ultimo juni ongeveer 64%.

Het **balanstotaal** is ten opzichte van ultimo 2014 toegenomen met EUR 0,1 miljard tot **EUR 153,6 miljard**.

De reguliere bedrijfslasten zijn in de verslagperiode met ruim EUR 32 miljoen op hetzelfde niveau uitgekomen als in het eerste halfjaar van 2014. Niettemin nemen de kosten voor informatietechnologie en de inhuur van extern personeel toe. Grote inspanningen zijn nodig om te kunnen blijven voldoen aan de snel veranderende wet- en regelgeving en de uitgebreide rapportagevereisten die hieruit voortvloeien.

Het balanstotaal is ten opzichte van ultimo 2014 toegenomen met EUR 0,1 miljard tot EUR 153,6 miljard. De post kredieten is gestegen met EUR 0,4 miljard tot EUR 91,1 miljard, vooral door een toename van kortlopende uitzettingen. In anticipatie op de aflossingsverplichtingen in juli is de post kasmiddelen met een omvang van EUR 5,3 miljard relatief hoog. De stijging van lange marktrente in het tweede kwartaal van 2015 had een dempend effect op de omvang van het balanstotaal. De waarde van de afgesloten swaptransacties, ten behoeve van het indekken van valuta- en renterisico's, alsmede de omvang van de daarmee samenhangende onderpandsverplichtingen daalden. De effecten hiervan komen in de balans vooral tot uitdrukking in de daling van de posten bankiers (afname onderpand), overige financiële activa en overige financiële passiva. De toename van de post schuldbewijzen is vooral veroorzaakt door de waardestijging van de Amerikaanse dollar ten opzichte van de euro.

Het eigen vermogen van de bank is in de verslagperiode met ruim EUR 0,1 miljard toegenomen tot EUR 3,7 miljard. Deze toename is het gevolg van de nettowinst over het lopend boekjaar en de verbetering van de herwaarderingsreserve. Deze nam toe doordat de opslagen voor krediet- en liquiditeitsrisico's van uitzettingen opgenomen in de balanspost financiële activa voor verkoop beschikbaar fors daalden, mede onder invloed van het opkoopprogramma van de ECB.

De al hoge solvabiliteit van BNG Bank is in de verslagperiode verder verbeterd. De tier 1-ratio van de bank stijgt tot 25,2%, ondanks dat de winst van het lopende boekjaar nog niet meegenomen mag worden in de berekening van het tier 1-vermogen. De stijging is vooral het gevolg van de gefaseerde invoering van de herwaarderingsreserve. In 2015 weegt 40% van deze reserve mee in de berekening van de kapitaalratio's. Mede hierdoor is de leverage ratio toegenomen met 0,1% tot 2,1%. Vanaf 2018 zal bij de berekening van beide ratio's de herwaarderingsreserve volledig meetellen. Indien de herwaarderingsreserve en de winst over de verslagperiode, na aftrek van uit te keren dividend, volledig meegeteld worden dan zou de leverage ratio medio 2015 uit zijn gekomen op 2,4%. In migratie naar de veronderstelde 3% norm, heeft de bank zich ten doel gesteld om eind 2015 een leverage ratio – gemeten op deze laatste wijze – van 2,75% te realiseren.

De minimaal verplichte hoogte van de leverage ratio per einde 2017 is nog niet vastgesteld. Algemeen wordt uitgegaan van een minimum van 3%, zoals door het Bazels comité is voorgesteld. De European Banking Authority (EBA) is opdracht gegeven om uiterlijk in 2016 een voorstel te doen voor de hoogte van de ratio, waarbij rekening gehouden moet worden met de verschillende bedrijfsmodellen van banken. BNG Bank gaat er tot nader order vanuit dat een minimum zal gelden van 3%. De bank acht zich in staat dit minimum te bereiken door middel van de ingehouden winst over de periode tot en met 2017 en de uitgifte van hybride schuldinstrumenten.

Tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders, gehouden op 23 april 2015, zijn mevrouw S.M. Dekker en de heer dr. W.M. van den Goorbergh teruggetreden uit de Raad van Commissarissen. Vooruitlopend op het vertrek van de heer Van den Goorbergh is in 2014 de heer drs. C.J. Beuving benoemd. De vacature ter vervanging van mevrouw Dekker zal in de tweede helft van 2015 ingevuld worden.

Per 1 mei 2015 heeft de Raad van Commissarissen de heer O.J. Labe benoemd tot lid van de Raad van Bestuur. Hij volgt de heer prof. dr. J.J.A. Leenaars op die is teruggetreden in verband met zijn pensionering. De heer Labe is sinds 2007 in dienst van BNG Bank. Sinds 2010 was hij directeur Treasury & Capital Markets.

De **gevolgen** van de **financiële crisis** in combinatie met verregaande **bezuinigingen** of **lastenverzwaringen** bieden onze belangrijkste **klantengroepen** helaas **weinig ruimte** voor **nieuwe investeringen**.

BNG Bank verwacht dat de omvang van nieuw verstrekte langlopende leningen over 2015 licht hoger zal uitkomen dan in het voorgaande jaar. De gevolgen van de financiële crisis in combinatie met verregaande bezuinigingen of lastenverzwaringen bieden de belangrijkste klantengroepen van de bank echter nog weinig ruimte voor nieuwe investeringen.

Ondanks de hoge kredietwaardigheid van de uitzettingen van de bank kan niet uitgesloten worden dat een enkele debiteur niet langer aan de betalingsverplichtingen zal kunnen voldoen. Een aanvulling van de debiteurenvoorziening of een additionele bijzondere waardevermindering kan daarom in het vervolg van 2015 noodzakelijk zijn.

De verwachte langlopende financieringsbehoefte van BNG Bank in 2015 bedraagt circa EUR 15 miljard. De inspanningen blijven gericht op het realiseren van de optimale fundingmix, waarin gediversifieerd wordt naar

valuta en looptijden. In de tweede jaarhelft zal naar verwachting een tweede Socially Responsible Investment obligatie uitgegeven worden.

In het streven naar een hogere leverage ratio zal naar verwachting in de tweede helft van 2015 een uitgifte van aanvullend tier 1-vermogen plaatsvinden.

De wettelijke bankenbelasting geldt ook in 2015. De bijdrage van de bank, die wordt bepaald aan de hand van de balans per einde 2014, bedraagt EUR 36 miljoen en zal in oktober 2015 ten laste van de winst-en-verliesrekening worden gebracht. Tevens dient BNG Bank vanaf 2015 bij te dragen aan de opbouw in 10 jaar van het Europese resolutiefonds. De definitieve verdeelsleutel van de bijdrage van banken is nog onbekend. De bank houdt rekening met een minimale bijdrage van EUR 10 miljoen in 2015.

In de komende jaren loopt het kostenniveau van de bank op onder invloed van de grote hoeveelheid nieuwe regelgeving die in de systemen en processen van de bank moet worden doorgevoerd. In 2015 wordt ruim EUR 66 miljoen aan reguliere geconsolideerde bedrijfslasten voorzien. De omvang van de toezichtkosten van de ECB, voor het eerst te betalen in 2015, zijn hierin niet opgenomen. Het is nog onduidelijk hoe deze kosten zullen worden doorbelast aan de onder toezicht staande instellingen.

Het renteresultaat over 2015 zal naar verwachting lager uitkomen dan over 2014. De aanhoudend lage lange marktrente veroorzaakt een dalende trend in rente-opbrengst uit de eigen middelen. Daarnaast heeft de negatieve marktrente voor kortlopende opnames en uitzettingen een negatieve invloed op de ontwikkeling van de marge op de kortlopende portefeuille van de bank. Het resultaat financiële transacties zal ook in de nabije toekomst gevoelig blijven voor politieke, economische en monetaire ontwikkelingen. Gezien de aanhoudende onzekerheden acht de bank het niet verantwoord een uitspraak te doen over de verwachte nettowinst 2015.

VERANTWOORDELIJKHEIDSVERKLARING

Naar het oordeel van de Raad van Bestuur geeft het halfjaarbericht een getrouw beeld van de activa, de passiva, de financiële positie, het resultaat van BNG Bank en de in de consolidatie opgenomen dochterondernemingen. Het halfjaarbericht geeft een getrouw beeld van de toestand op de balansdatum, de gang van zaken gedurende het eerste halfjaar en de verwachte ontwikkelingen van BNG Bank inclusief de geconsolideerde dochterondernemingen waarvan de gegevens in het geconsolideerde halfjaarbericht zijn opgenomen. In het halfjaarbericht worden de wezenlijke risico's beschreven waarmee BNG Bank wordt geconfronteerd. Het halfjaarbericht bevat niet alle informatie die is vereist

voor een volledige jaarrekening en moet daarom in combinatie met het jaarverslag 2014 worden gelezen. ■

Den Haag, 28 augustus 2015

Raad van Bestuur

C. VAN EYKELENBURG
VOORZITTER

O. J. LABE

J.C. REICHARDT

Geconsolideerde halfjaar- rekening

Geconsolideerde balans 13

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening 14

Geconsolideerd overzicht van gerealiseerde
en onrealiseerde resultaten 15

Geconsolideerd kasstroomoverzicht 16

Geconsolideerd mutatieoverzicht eigen vermogen 18

GECONSOLIDEERDE BALANS

In miljoenen euro's

ACTIVA

Kas en tegoeden bij de centrale banken
Bankiers
Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat
Overige financiële activa
Financiële activa voor verkoop beschikbaar
Kredieten
Deelnemingen met invloed van betekenis en joint ventures
Onroerende zaken en bedrijfsmiddelen
Overige activa

TOTAAL ACTIVA**PASSIVA**

Bankiers
Financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat
Overige financiële passiva
Schuldbewijzen
Toevertrouwde middelen
Achtergestelde schulden
Overige passiva
Totaal verplichtingen

Kapitaal
Agioreserve
Herwaarderingsreserve
Cashflow hedge reserve
Overige reserves
Nettowinst
Eigen vermogen

TOTAAL PASSIVA**30-06-2015**

5.295
9.675
3.980
29.785
13.512
91.129
48
16
167

153.607

4.358
3.456
21.669
112.609
7.359
32
409

149.892

139
6
308
310
2.797
155
3.715

153.607**31-12-2014**

2.241
11.046
4.247
31.322
13.693
90.732
54
16
154

153.505

2.544
3.327
25.357
110.868
7.535
32
260

149.923

139
6
234
375
2.702
126
3.582

153.505

GECONSOLIDEERDE WINST-EN-VERLIESREKENING

In miljoenen euro's

- Rentebaten
  - Rentelasten
- Renteresultaat

Resultaten uit deelnemingen met invloed van betekenis en joint ventures

- Provisiebaten
  - Provisielasten
- Provisieresultaat

Resultaat financiële transacties

Overige resultaten

TOTAAL BATEN

- Personeelskosten
- Andere beheerskosten
- Afschrijvingen

TOTAAL BEDRIJFSLASTEN

Bijzondere waardeverminderingen

WINST VOOR BELASTINGEN

Belastingen

NETTOWINST

EERSTE HALFJAAR 2015

536	
328	
	208
	1
16	
2	
	14
	82
	1
	306
	19
	12
	1
	32
	68
	206
	-51
	155

EERSTE HALFJAAR 2014

711	
476	
	235
	1
18	
4	
	14
	-7
	1
	244
	18
	13
	1
	32
	8
	204
	-51
	153

GECONSOLIDEERD OVERZICHT VAN GEREALISEERDE EN ONGEREALISEERDE RESULTATEN

In miljoenen euro's

NETTOWINST

RECLASSIFICEERBARE RESULTATEN RECHTSTREEKS VERWERKT IN HET EIGEN VERMOGEN

Mutatie cashflow hedge reserve

Mutatie herwaarderingsreserve financiële activa voor verkoop beschikbaar:

- Ongerealiseerde waardeveranderingen
- Gerealiseerde waardeveranderingen overgeheveld naar winst-en-verliesrekening
- Bijzondere waardeverminderingen overgeheveld naar winst-en-verliesrekening

NIET-RECLASSIFICEERBARE RESULTATEN RECHTSTREEKS VERWERKT IN HET EIGEN VERMOGEN

Mutatie actuariel resultaat

RESULTATEN RECHTSTREEKS VERWERKT IN HET EIGEN VERMOGEN

TOTAAL

EERSTE HALFJAAR 2015

EERSTE HALFJAAR 2014

155

153

-65

34

21

65

-10

-2

63

-

74

63

9

97

0

0

9

97

164

250

GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT

In miljoenen euro's

blad 1/2

KASSTROOM UIT OPERATIONELE ACTIVITEITEN

Winst voor belastingen

Aanpassingen voor:

- Afschrijvingen
- Bijzondere waardeverminderingen
- Ongerealiseerde resultaten via de winst-en-verliesrekening

Kasstroom uit bedrijfsoperaties

Mutatie bankiers (niet direct opeisbaar)

Mutatie kredieten

Mutatie toevertrouwde middelen

Mutatie derivaten

Ontvangen/betaalde vennootschapsbelasting

Overige mutaties uit operationele activiteiten

TOTAAL KASSTROOM UIT OPERATIONELE ACTIVITEITEN ¹

KASSTROOM UIT INVESTERINGSACTIVITEITEN

Investerings en aankopen:

- Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat en financiële activa voor verkoop beschikbaar
- Deelnemingen met invloed van betekenis en joint ventures
- Onroerende zaken en bedrijfsmiddelen

Desinvesteringen, aflossingen en verkopen:

- Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat en financiële activa voor verkoop beschikbaar

TOTAAL KASSTROOM UIT INVESTERINGSACTIVITEITEN

Vervolg zie volgende pagina

EERSTE HALFJAAR 2015

EERSTE HALFJAAR 2014

206

204

1

1

68

8

-50

10

225

223

3.038

1.811

-452

-1.986

-376

-1.068

2.888

-29

5

-69

39

108

5.142

-1.233

5.367

-1.010

-95

-2.200

-2

-2

-1

0

-98

-2.202

154

1.104

154

1.104

56

-1.098

Vervolg van vorige pagina

GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT

In miljoenen euro's

blad 2/2

KASSTROOM UIT FINANCIERINGSACTIVITEITEN

Ontvangsten uit hoofde van:

- Schuldbewijzen
- Financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat

Betalingen uit hoofde van:

- Schuldbewijzen
- Financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat
- Achtergestelde schulden
- Dividend

TOTAAL KASSTROOM UIT FINANCIERINGSACTIVITEITEN

NETTO TOENAME IN GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN

Geldmiddelen en kasequivalenten per 1 januari

GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN PER 30 JUNI

De geldmiddelen en kasequivalenten zijn als volgt opgebouwd per 30 juni:

- Kas en tegoeden bij de centrale banken
- Kasequivalenten onder de actiefpost bankiers
- Kasequivalenten onder de passiefpost bankiers

¹ De ontvangen rente bedroeg EUR 2.702 miljoen (eerste halfjaar 2014: EUR 2.853 miljoen), de betaalde rente bedroeg EUR 2.473 miljoen (eerste halfjaar 2014: EUR 2.566 miljoen).

EERSTE HALFJAAR 2015

EERSTE HALFJAAR 2014

37.964	
3	
37.967	

-40.166	
-136	
0	
-32	
-40.334	

-2.367

3.056

2.240

5.296

5.295

3

-2

5.296

28.263	
2	
28.265	

-26.110	
-69	
-1	
-71	
-26.251	

2.014

-94

1.469

1.375

1.375

2

-2

1.375

GECONSOLIDEERD MUTATIE- OVERZICHT EIGEN VERMOGEN

In miljoenen euro's

BEGINSTAND

Nettowinst	
Ongerealiseerde resultaten	
Dividenduitkering	
Toevoeging uit winstinhouding voorgaand boekjaar	

EINDSTAND

EERSTE HALFJAAR 2015

KAPITAAL	AGIO- RESERVE	HERWAAR- DERINGS- RESERVE	CASH- FLOW HEDGE RESERVE	OVERIGE RESERVES	ONVER- DEELDE WINST	TOTAAL
139	6	234	375	2.702	126	3.582
-	-	-	-	-	155	155
-	-	74	-65	-	-	9
-	-	-	-	-31	-	-31
-	-	-	-	126	-126	-
139	6	308	310	2.797	155	3.715

BEGINSTAND

Nettowinst	
Ongerealiseerde resultaten	
Dividenduitkering	
Toevoeging uit winstinhouding voorgaand boekjaar	

EINDSTAND

EERSTE HALFJAAR 2014

139	6	180	332	2.490	283	3.430
-	-	-	-	-	153	153
-	-	63	34	-	-	97
-	-	-	-	-71	-	-71
-	-	-	-	283	-283	0
139	6	243	366	2.702	153	3.609

Geselecteerde **toelichtingen**

Geselecteerde toelichtingen op het geconsolideerde halfjaarbericht 2015

ALGEMENE BEDRIJFSINFORMATIE

Het geconsolideerde halfjaarbericht is door de Raad van Bestuur op 28 augustus 2015 opgemaakt en vrijgegeven voor publicatie. BNG Bank is een structuurvennootschap. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap. BNG Bank is gevestigd te Den Haag in Nederland en heeft geen nevenvestigingen.

BELANGRIJKE GEHANTEERDE GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING, RESULTAATBEPALING EN CONSOLIDATIE

Het geconsolideerde halfjaarbericht 2015 is opgesteld op basis van het going concern principe. Dit halfjaarbericht omvat de halfjaarcijfers van de moedermaatschappij en alle dochterondernemingen waarin BNG Bank zeggenschap heeft. De halfjaarberichten van de moedermaatschappij en haar dochterondernemingen die worden gebruikt voor de opstelling van het geconsolideerde halfjaarbericht zijn opgesteld per dezelfde verslagdatum en gebaseerd op uniforme grondslagen. Alle intragroeptransacties en -saldi, waaronder baten, lasten en dividenden zijn in het geconsolideerde halfjaarbericht volledig geëlimineerd. De rapportageperiodes van in de consolidatie betrokken dochtermaatschappijen zijn gelijk aan die van BNG Bank. De geconsolideerde halfjaarcijfers van BNG Bank zijn opgesteld in overeenstemming met de grondslagen en berekeningsmethoden die zijn gehanteerd voor de jaarrekening 2014, met

uitzondering van nieuwe of gewijzigde – door de Europese Unie aanvaarde en vanaf 2015 effectieve – standaarden en interpretaties van IFRS en van onderstaand beschreven presentatiewijziging. Deze cijfers worden gepresenteerd volgens IAS 34 ‘Tussentijdse financiële verslaggeving’, zoals aanvaard binnen de Europese Unie. Het halfjaarbericht bevat niet alle informatie die is vereist voor een volledige jaarrekening en moet daarom in combinatie met het jaarverslag 2014 worden gelezen. Bij het opstellen van het geconsolideerde halfjaarbericht 2015 is ten aanzien van significante schattingen en methodieken dezelfde systematiek gehanteerd als bij het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening. Alle vermelde bedragen in dit halfjaarbericht luiden in euro’s en zijn, tenzij anders vermeld, afgerond naar miljoenen. De euro fungeert als de functionele valuta en rapporteringsvaluta van BNG Bank. Baten worden verantwoord voor zover het waarschijnlijk is dat de economische voordelen ten goede vallen aan BNG Bank en de baten betrouwbaar kunnen worden bepaald. Lasten worden toegerekend aan de periode waarin de diensten zijn geleverd of aan de gerelateerde baten waar deze tegenover staan.

PRESENTATIE VERGELIJKENDE CIJFERS

De vergelijkende cijfers in het geconsolideerde halfjaarbericht 2015 wijken behoudens een presentatiewijziging niet af van de gepresenteerde cijfers in de jaarrekening 2014. In het halfjaarbericht is EUR 4,6 miljard aan onderhands uitgegeven obligaties verschoven van de post toevertrouwde middelen naar de post schuldbewijzen. Heroverwegingen ten aanzien van karakteristieken van onderhands uitgegeven obligaties, zoals verhandelbaarheid en de wijze van verrekening van de kasstromen, vormen de aanleiding voor deze vrijwillige presentatiewijziging, die geen gevolgen heeft voor het eigen vermogen en de resultaten van de bank. De vergelijkende cijfers van de balansposten schuldbewijzen en toevertrouwde middelen zijn overeenkomstig aangepast.

TOEGEPASTE WET- EN REGELGEVING

BNG Bank heeft de hieronder aangegeven nieuwe – door de Europese Unie aanvaarde en vanaf 1 januari 2015 van kracht zijnde – standaarden, wijzigingen en interpretaties van IFRS ingevoerd. De retrospectieve toepassing van de onderstaande standaarden, wijzigingen, verbeteringen en interpretaties hebben geen invloed op de waarderingen, resultaatbepalingen en toelichtingen in het halfjaarbericht 2015:

- Improvements to IFRSs 2010-2012 cycle;
- Improvements to IFRSs 2011-2013 cycle;
- Amendments op IAS 19 Defined Benefit Plans.

BNG Bank maakt in beginsel geen gebruik van de mogelijkheid van vroegtijdige toepassing van – door de Europese Unie aanvaarde – nieuwe of aangepaste standaarden en interpretaties, waarvan toepassing verplicht is in toekomstige boekjaren. Hieronder worden de standaarden benoemd waarvan toepassing verplicht is op of na 1 januari 2016.

Toepassing van deze standaarden door de bank in dit halfjaarbericht was geen mogelijkheid omdat ze nog niet door de EU aanvaard zijn. Indien de nieuwe of aangepaste standaard geheel geen gevolgen heeft voor het vermogen, het resultaat of de toelichtingen van de bank wordt verder geen toelichting gegeven en alleen de ingangsdatum benoemd.

- Amendments to IAS 1 ‘Disclosure Initiative’: Deze aanpassingen zijn gepubliceerd om inzicht te geven in hoe ondernemingen begrippen als ‘professional judgement’ en materialiteit kunnen hanteren bij de bepaling welke informatie wordt toegelicht en hoe dit in de jaarrekening wordt verwerkt. Deze aanpassingen gaan per 1 januari 2016 in. De gevolgen voor de toelichting op de jaarrekening van BNG Bank zal naar verwachting beperkt zijn.
- Amendments to IAS 16 and IAS 38 ‘Clarification of Acceptable Methods of Depreciation and Amortisation’: Deze aanpassingen gaan in per 1 januari 2016 en hebben geen gevolgen voor BNG Bank.
- Amendments to IAS 16 and IAS 41 ‘Agriculture: Bearer Plants’: Deze aanpassingen gaan in per 1 januari 2016 en hebben geen gevolgen voor BNG Bank.
- Amendments to IAS 27 ‘Equity Method in separate financial statement’: Deze aanpassingen geven de mogelijkheid om deelnemingen in de enkelvoudige jaarrekening te waarderen op kostprijs of volgens de equity-methode zoals uiteengezet in IAS 28. BNG Bank past nu op grond van IAS 27 de kostprijsmethode toe. Dit leidt tot een verschil in het eigen vermogen ten opzichte van de geconsolideerde jaarrekening. Deze aanpassingen gaan per 1 januari 2016 in. BNG Bank onderzoekt momenteel de geboden mogelijkheden. Toepassing van de equity-methode bij de waardering van deelnemingen heeft gevolgen voor het vermogen en balanstotaal in de enkelvoudige jaarrekening van de bank.
- Improvements to IFRSs 2012-2014 cycle: Deze verbeteringen betreffen de standaarden IFRS 7, IAS 19 en IAS 34 en gaan per 1 januari 2016 in. Ze hebben naar verwachting zeer beperkte gevolgen voor het vermogen en de toelichtingen in de jaarrekening en het halfjaarbericht van BNG Bank.
- Amendments to IFRS 10, IFRS 12 and IAS 28 Investment entities ‘Applying the Consolidation Exception’: Deze aanpassingen gaan in per 1 januari 2016 en hebben geen gevolgen voor BNG Bank.
- Amendments to IFRS 10 and IAS 28 ‘Sale or Contribution of assets between an investor and its associate or joint venture’: Deze aanpassingen geven aan hoe een aandeel in een deelneming of joint venture gewaardeerd moet worden (i.c. reële waarde) indien er sprake is van deconsolidatie van een dochteronderneming. De ingangsdatum

van 1 januari 2016 is uitgesteld. Deze aanpassingen zijn na ingangsdatum van toepassing op BNG Bank indien de bank besluit tot gedeeltelijke verkoop van haar aandelen in de dochterondernemingen.

- Amendments to IFRS 11 'Accounting for acquisitions of interests in joint operations': Deze aanpassingen gaan in per 1 januari 2016 en hebben geen gevolgen voor BNG Bank.
- IFRS 9 and Amendments to IFRS 7: IFRS 9 gaat de standaard IAS 39 'Financial Instruments' bijna volledig vervangen afgezien van het onderdeel macro hedge accounting. De standaard zal per 1 januari 2018 effectief worden. Als gevolg van de wijzigingen zijn een aantal tekstuele wijzigingen in de toelichtingsvereisten (IFRS 7) doorgevoerd. De bank onderzoekt het effect van deze nieuwe standaard en sluit niet uit dat de toepassing van deze standaard significante gevolgen zal hebben voor het eigen vermogen, het resultaat, balans totaal en de toelichtingen.
- IFRS 14 'Regulatory Deferral Accounts': Deze aanpassingen gaan in per 1 januari 2016 en hebben geen gevolgen voor BNG Bank.
- IFRS 15 Revenue Recognition: IFRS 15 vervangt een aantal standaarden en interpretaties met betrekking tot opbrengstverantwoording en is van toepassing op contracten met klanten die niet onder IAS 17, IAS 39/IFRS 9, IFRS 4, IFRS 10, IFRS 11, IAS 27 en IAS 28 vallen. De standaard wordt per 1 januari 2017 effectief. BNG Bank onderzoekt momenteel welke soorten ontvangen provisies voldoen aan deze nieuwe standaard. De gevolgen voor het resultaat, het vermogen en de toelichtingen van BNG Bank zullen naar verwachting zeer beperkt zijn.

GESEGMENTEERDE INFORMATIE

IFRS 8 'Operationele segmenten' schrijft voor dat segmentering afhankelijk is van de wijze van sturing van de organisatie. De Raad van Bestuur maakt bij de inzet van middelen en rendementsmeting geen onderscheid naar meerdere segmenten. In dit halfjaarbericht is geen gesegmenteerde informatie opgenomen.

DIVIDEND

Het over het boekjaar 2014 voorgestelde dividend van EUR 32 miljoen is na de Algemene Vergadering van Aandeelhouders in het eerste halfjaar van 2015 uitgekeerd aan de aandeelhouders. BNG Bank zal over het resultaat over het eerste halfjaar van 2015 geen tussentijds dividend uitkeren.

SCHULDBEWIJZEN

Als onderdeel van haar langlopende financiering heeft BNG Bank in het eerste halfjaar van 2015 EUR 8,9 miljard (eerste halfjaar 2014: EUR 9,6 miljard) aan langlopende schuldbewijzen uitgegeven. In de verslagperiode is EUR 9,4 miljard (eerste halfjaar 2014: EUR 7,7 miljard) aan langlopende schuldbewijzen afgelost. De toename van de post schuldbewijzen wordt vooral verklaard door de waardestijging van de Amerikaanse dollar ten opzichte van de euro.

RESULTAAT FINANCIËLE TRANSACTIES

Hieronder zijn (on)gerealiseerde resultaten op grond van waardeveranderingen van financiële instrumenten verantwoord, die zijn gewaardeerd tegen reële waarde met mutaties via het resultaat. Deze worden vrijwel geheel gecompenseerd door marktwaardebewegingen van de derivaten die daartegenover zijn afgesloten. De verkoopresultaten van financiële activa voor verkoop beschikbaar zijn ook onder deze post opgenomen. De mutaties in de marktwaardeaanpassingen op grond van tegenpartij-kredietrisico ('Credit Valuation Adjustment (CVA)') en aanpassingen voor het eigen kredietrisico ('Debit Valuation Adjustment (DVA)') komen tot uitdrukking in dit resultaat. CVA en DVA zijn alleen relevant in geval van derivatentransacties met tegenpartijen waarmee geen dagelijkse of beperkte uitwisseling van onderpand plaatsvindt.

	EERSTE HALFJAAR 2015	EERSTE HALFJAAR 2014
MARKTWAARDEVERANDERING FINANCIËLE ACTIVA TEGEN REËLE WAARDE VIA HET RESULTAAT ALS GEVOLG VAN VERANDERINGEN IN KREDIET- EN LIQUIDITEITSOPSLAGEN, WAARVAN:		
– Rentedragende waardepapieren	-14	-19
– Gestructureerde leningen	15	7
	1	-12
RESULTAAT HEDGE ACCOUNTING:		
– Financiële activa betrokken in fair value hedge accounting	-3.194	4.466
– Financiële passiva betrokken in micro fair value hedge accounting	-2.941	-2.106
– Derivaten betrokken in hedge accounting	6.146	-2.337
	11	23
MUTATIE TEGENPARTIJKREDIETRISICO DERIVATEN (CVA/DVA)	10	-6
GEREALISEERDE VERKOOP- EN AFKOOPRESULTATEN	28	2
OVERIGE MARKTWAARDEVERANDERINGEN	32	-14
TOTAAL	82	-7

Het resultaat financiële transacties is in het eerste halfjaar 2015 uitgekomen op EUR 82 miljoen positief (eerste halfjaar 2014: EUR 7 miljoen negatief). Het resultaat financiële transacties is in de verslagperiode onder meer positief beïnvloed door:

- gerealiseerde verkoop en afkoopresultaten;
- ongerealiseerde marktwaardeveranderingen uit hoofde van het afgenomen tegenpartijrisico in derivaten;
- ongerealiseerde marktwaardeveranderingen van derivaten niet betrokken in hedge accounting vooral als gevolg van het uitlopen van de GBP/EUR cross currency basisspread; en
- ongerealiseerde marktwaardeveranderingen van transacties betrokken in hedge accounting.

BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN

	EERSTE HALFJAAR 2015	EERSTE HALFJAAR 2014
DE BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN BESTAAN UIT:		
– Dotatie aan voorziening voor oninbaarheid kredieten	2	6
– Vrijval uit voorziening voor oninbaarheid kredieten	-4	-
– Bijzondere waardevermindering financiële activa voor verkoop beschikbaar	63	-
– Bijzondere waardevermindering deelnemingen met invloed van betekenis en joint ventures	7	2
TOTAAL	68	8

De bijzondere waardeverminderingen bedragen in het eerste halfjaar 2015 EUR 68 miljoen (eerste halfjaar 2014: EUR 8 miljoen). Ruim EUR 63 miljoen heeft betrekking op de gedeeltelijke afwaardering van een obligatie van EUR 125 miljoen nominaal van de voormalige Oostenrijkse bank Hypo Alpe Adria (HAA) onder garantie van de deelstaat Karinthië. Daarnaast zijn twee participaties van BNG Gebiedsontwikkeling met EUR 7 miljoen afgewaardeerd en is per saldo EUR 2 miljoen van de debiteurenvoorziening vrijgevallen.

De Oostenrijkse Staat heeft in maart 2015 aangegeven geen nieuw kapitaal meer beschikbaar te willen stellen voor HETA, de entiteit waarin de afwikkeling van HAA is ondergebracht. Vervolgens heeft de Oostenrijkse 'Financial Market Authority' (FMA) een moratorium tot 31 mei 2016 op de rente- en aflossingsverplichtingen van HETA uitgeroepen. De bijzondere waardevermindering bestaat uit de afwaardering van de hoofdsom op basis van de marktkoers per einde maart 2015 (58%), de opgelopen rente (circa EUR 1 miljoen) en bijna EUR 10 miljoen uit hoofde van de (verplichte) beëindiging van de hedgerelatie. Dit laatste betreft de marktwaarde van het derivaat dat was afgesloten om het renterisico in deze obligatielening in te dekken.

ONDERVERDELING FINANCIËLE INSTRUMENTEN NAAR CATEGORIEËN (BALANSWAARDEN)

FINANCIËLE ACTIVA INGEDEELD NAAR CATEGORIEËN

						30-06-2015
	FINANCIËLE ACTIVA TEGEN REËLE WAARDE VIA HET RESULTAAT	DERIVATEN	DERIVATEN BETROKKEN IN HEDGE ACCOUNTING	FINANCIËLE ACTIVA BETROKKEN IN HEDGE ACCOUNTING	FINANCIËLE ACTIVA NIET BETROKKEN IN HEDGE ACCOUNTING	TOTAAL
– Kas en tegoeden bij de centrale banken	–	–	–	–	5.295	5.295
– Bankiers	–	–	–	304	9.371	9.675
– Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat	2.768	1.212	–	–	–	3.980
– Overige financiële activa	–	–	16.585	13.200	–	29.785
– Financiële activa voor verkoop beschikbaar	–	–	–	11.820	1.692	13.512
– Kredieten	–	–	–	72.441	18.688	91.129
	2.768	1.212	16.585	97.765	35.046	153.376

FINANCIËLE ACTIVA INGEDEELD NAAR CATEGORIEËN

						31-12-2014
	FINANCIËLE ACTIVA TEGEN REËLE WAARDE VIA HET RESULTAAT	DERIVATEN	DERIVATEN BETROKKEN IN HEDGE ACCOUNTING	FINANCIËLE ACTIVA BETROKKEN IN HEDGE ACCOUNTING	FINANCIËLE ACTIVA NIET BETROKKEN IN HEDGE ACCOUNTING	TOTAAL
– Kas en tegoeden bij de centrale banken	–	–	–	–	2.241	2.241
– Bankiers	–	–	–	12	11.034	11.046
– Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat	2.725	1.522	–	–	–	4.247
– Overige financiële activa	–	–	15.278	16.044	–	31.322
– Financiële activa voor verkoop beschikbaar	–	–	–	10.423	3.270	13.693
– Kredieten	–	–	–	73.155	17.577	90.732
	2.725	1.522	15.278	99.634	34.122	153.281

FINANCIËLE PASSIVA INGEDEELD NAAR CATEGORIEËN

						30-06-2015
	FINANCIËLE PASSIVA TEGEN REËLE WAARDE VIA HET RESULTAAT	DERIVATEN	DERIVATEN BETROKKEN IN HEDGE ACCOUNTING	FINANCIËLE PASSIVA BETROKKEN IN HEDGE ACCOUNTING	FINANCIËLE PASSIVA NIET BETROKKEN IN HEDGE ACCOUNTING	TOTAAL
– Bankiers	–	–	–	–	4.358	4.358
– Financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat	2.058	1.398	–	–	–	3.456
– Overige financiële passiva	–	–	21.669	–	–	21.669
– Schuldbewijzen	–	–	–	90.433	22.176	112.609
– Toevertrouwde middelen	–	–	–	2.156	5.203	7.359
– Achtergestelde schulden	–	–	–	–	32	32
	2.058	1.398	21.669	92.589	31.769	149.483

FINANCIËLE PASSIVA INGEDEELD NAAR CATEGORIEËN

						31-12-2014
	FINANCIËLE PASSIVA TEGEN REËLE WAARDE VIA HET RESULTAAT	DERIVATEN	DERIVATEN BETROKKEN IN HEDGE ACCOUNTING	FINANCIËLE PASSIVA BETROKKEN IN HEDGE ACCOUNTING	FINANCIËLE PASSIVA NIET BETROKKEN IN HEDGE ACCOUNTING	TOTAAL
– Bankiers	–	–	–	–	2.544	2.544
– Financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat	2.077	1.250	–	–	–	3.327
– Overige financiële passiva	–	–	25.357	–	–	25.357
– Schuldbewijzen	–	–	–	89.141	21.727	110.868
– Toevertrouwde middelen	–	–	–	2.001	5.534	7.535
– Achtergestelde schulden	–	–	–	–	32	32
	2.077	1.250	25.357	91.142	29.837	149.663

KREDIETRISICO

Kredietrisico is de kans op verliezen als een tegenpartij niet aan de (financiële) verplichtingen kan voldoen. Hieronder worden onder andere de buitenlandse exposures, forborn en non-performing exposures, het voorzieningenbeleid en het effect van balanssaldering toegelicht.

LANGLOPENDE UITZETTINGEN BUITENLAND

Het totale buitenland exposure in balanswaarden was EUR 37,1 miljard per medio 2015 (ultimo 2014: EUR 37,4 miljard), waarvan EUR 13,6 miljard langlopend (ultimo 2014: EUR 13,8 miljard). Het langlopende buitenland exposure is 8,9% van het balanstotaal (ultimo 2014: 9,0%).

De volgende tabellen geven een overzicht van de langlopende uitzettingen in het buitenland. Derivatentransacties en kortgeldtransacties (waaronder met name cash collateral met banken) zijn hierin niet opgenomen. De getoonde bedragen zijn de restant hoofdsommen in miljoenen euro's.

	30-06-2015					
	AAA	AA	A	BBB	NON- INVEST- MENT GRADE	TOTAAL
Supranationale instellingen (EU)	250	680	–	–	–	930
Multilaterale ontwikkelingsbanken	760	–	–	–	–	760
Oostenrijk	817	18	–	–	73	908
België	38	622	148	125	–	933
Duitsland	1.423	40	–	–	–	1.463
Spanje	–	284	672	886	233	2.075
Finland	770	–	–	–	–	770
Frankrijk	145	1.052	47	50	77	1.371
Groot-Brittannië	518	10	337	221	70	1.156
Italië	–	76	29	226	83	414
Portugal	–	–	25	143	233	401
TOTAAL	4.721	2.782	1.258	1.651	769	11.181

	31-12-2014					
	AAA	AA	A	BBB	NON- INVEST- MENT GRADE	TOTAAL
Supranationale instellingen (EU)	270	830	–	–	–	1.100
Multilaterale ontwikkelingsbanken	753	–	–	–	–	753
Oostenrijk	804	18	–	–	125	947
België	40	598	133	126	–	897
Duitsland	1.423	40	–	–	–	1.463
Spanje	–	83	858	894	356	2.191
Finland	770	–	–	–	–	770
Frankrijk	–	1.046	43	50	78	1.217
Groot-Brittannië	478	–	323	196	81	1.078
Italië	–	14	100	229	86	429
Portugal	–	–	51	87	272	410
TOTAAL	4.538	2.629	1.508	1.582	998	11.255

De non-investment grade posten, dat wil zeggen met een rating lager dan BBB-, bestaan hoofdzakelijk uit uitzettingen in de zogenaamde GIIPS-landen. Het betreft grotendeels rentedragende waardepapieren waaronder covered bonds en RMBS-transacties. Het non-investment grade exposure op Oostenrijk betreft de uitzetting aan de entiteit HETA met een garantie van de deelstaat Karinthië en een looptijd tot begin 2017. De nominale waarde van deze belegging is in het eerste halfjaar 2015 afgenomen met EUR 52 miljoen als gevolg van de bijzondere waardevermindering op deze obligatie. Het non-investment grade exposure in Frankrijk en Groot-Brittannië betreffen een beperkt aantal onderhandse projectfinancieringen op het gebied van infrastructuur, onderwijs, energie en zorg.

De afname van het non-investment grade exposure is met name veroorzaakt door reguliere aflossingen en de verbeterde ratings van een aantal posten. De totale reële waarde van het buitenlandse non-investment grade exposure bedraagt ultimo juni 2015 EUR 691 miljoen (ultimo 2014: EUR 890 miljoen). Deze afname in reële waarde komt naar verhouding overeen met de afname in nominale waarde.

PORTEFEUILLE RENTEDRAGENDE WAARDEPAPIEREN (RWP)

De portefeuille RWP van BNG Bank wordt aangehouden ten behoeve van liquiditeitsmanagement en bestaat uit hoogwaardige obligaties, die grotendeels beleenbaar zijn bij de centrale bank. De totale RWP-portefeuille van BNG Bank kan worden onderverdeeld in een liquiditeitsportefeuille en een ALM-portefeuille (Asset & Liability Management). De liquiditeitsportefeuille bestaat uitsluitend uit goed verhandelbaar papier en is onderverdeeld naar de verschillende LCR-levels opgenomen in de tabel hierna. De ALM-portefeuille is onderverdeeld naar het type papier. De getoonde bedragen betreffen de restant hoofdsommen in miljoenen euro's.

		30-06-2015				
	AAA	AA	A	BBB	NON- INVEST- MENT GRADE	TOTAAL
LIQUIDITEITSPORTEFEUILLE						
Level I - Overheid/Supranationaal	5.944	2.295	0	251	46	8.536
Level I B - Covered bonds	626	35	-	-	-	661
Level II A - Overheid/Supranationaal	-	71	-	15	-	86
Level II A - Covered bonds	-	30	177	-	-	207
Level II B - Corporates	-	-	65	-	-	65
Level II B - RMBS	1.326	36	-	-	-	1.362
	7.896	2.467	242	266	46	10.917
ALM PORTEFEUILLE						
RMBS/CMBS	60	202	157	362	167	948
RMBS met NHG-garantie	234	131	331	-	-	696
Covered bonds	-	80	222	535	-	837
ABS	117	12	218	-	63	410
Overig	493	119	461	167	218	1.458
	904	544	1.389	1.064	448	4.349
TOTAAL	8.800	3.011	1.631	1.330	494	15.266

		30-06-2015				
	AAA	AA	A	BBB	NON- INVEST- MENT GRADE	TOTAAL
LIQUIDITEITSPORTEFEUILLE						
Level I - Overheid/Supranationaal	5.944	2.295	0	251	46	8.536
Level I B - Covered bonds	626	35	-	-	-	661
Level II A - Overheid/Supranationaal	-	71	-	15	-	86
Level II A - Covered bonds	-	30	177	-	-	207
Level II B - Corporates	-	-	65	-	-	65
Level II B - RMBS	1.326	36	-	-	-	1.362
	7.896	2.467	242	266	46	10.917
ALM PORTEFEUILLE						
RMBS/CMBS	60	202	157	362	167	948
RMBS met NHG-garantie	234	131	331	-	-	696
Covered bonds	-	80	222	535	-	837
ABS	117	12	218	-	63	410
Overig	493	119	461	167	218	1.458
	904	544	1.389	1.064	448	4.349
TOTAAL	8.800	3.011	1.631	1.330	494	15.266

	31-12-2014					
	AAA	AA	A	BBB	NON- INVEST- MENT GRADE	TOTAAL
LIQUIDITEITSPORTEFEUILLE						
Level I - Overheid/Supranationaal	5.745	2.415	1	251	46	8.458
Level II A - Overheid/Supranationaal	-	64	-	17	-	81
Level II A - Covered bonds	499	75	-	-	-	574
Level II B - Corporates	-	-	196	-	-	196
Level II B - RMBS	88	14	38	-	-	140
	6.332	2.568	235	268	46	9.449
ALM PORTEFEUILLE						
RMBS/CMBS	136	97	488	120	231	1.072
RMBS met NHG-garantie	853	625	354	-	-	1.832
Covered bonds	-	-	474	565	95	1.134
ABS	121	18	65	161	64	429
Overig	355	19	302	167	274	1.117
	1.465	759	1.683	1.013	664	5.584
TOTAAL	7.797	3.327	1.918	1.281	710	15.033

FORBORN EXPOSURES

Forbearance heeft betrekking op kredietovereenkomsten waarvan de kredietvoorwaarden ten gunste van de debiteur zijn gewijzigd als gevolg van een ongunstige financiële positie van de debiteur, zodat deze aan zijn verplichtingen kan blijven voldoen. In onderstaande tabel zijn geen rentedragende waardepapieren opgenomen, omdat de bank de voorwaarden daarvan niet kan wijzigen.

SOLVABILITEITSVRIJE KREDIETEN
SOLVABILITEITSPLICHTIGE KREDIETEN
INTERNE RATING:
1 tot en met 11
12 tot en met 13
14 tot en met 17
18 tot en met 19
TOTAAL

30-06-2015		
EXPOSURE KREDIETEN EN OFF-BALANCE EXCLUSIEF DEBITEUREN- VOORZIENING	VERDELING %	EXPOSURE VAN KREDIETEN MET FORBEARANCE
88.716	87%	20
12.144	12%	–
974	1%	86
166	0%	9
103	0%	–
13.387	13%	95
102.103	100%	115

	31-12-2014		
	EXPOSURE KREDIETEN EN OFF-BALANCE EXCLUSIEF DEBITEUREN- VOORZIENING	VERDELING %	EXPOSURE VAN KREDIETEN MET FORBEARANCE
SOLVABILITEITSVRIJE KREDIETEN	87.862	87%	20
SOLVABILITEITSPLICHTIGE KREDIETEN			
INTERNE RATING:			
1 tot en met 11	11.687	12%	–
12 tot en met 13	1.056	1%	15
14 tot en met 17	248	0%	87
18 tot en met 19	83	0%	9
	13.074	13%	111
TOTAAL	100.936	100%	131

De kredietovereenkomsten waarvan de contractvoorwaarden zijn gewijzigd als gevolg van een ongunstige financiële positie van de debiteur bedragen medio 2015 EUR 115 miljoen (ultimo 2014: EUR 131 miljoen). Het aandeel in de totale kredietportefeuille is 0,1% (ultimo 2014: 0,1%) en heeft betrekking op 5 debiteuren (ultimo 2014: 6 debiteuren).

NON-PERFORMING EXPOSURES

Non-performing exposures betreffen exposures:

- waarvan contractvoorwaarden zijn geschonden door de debiteur (bijvoorbeeld betalingsachterstanden van meer dan 90 dagen); en/of
- waarvoor de verwachting bestaat dat de debiteur niet (volledig) aan zijn toekomstige betalingsverplichting kan blijven voldoen ('unlikely to pay'); en/of
- waarvoor een individuele voorziening is getroffen.

In het eerste halfjaar van 2015 is voor één non-performing relatie een individuele voorziening getroffen. Van één relatie is de individuele voorziening vrijgevallen, omdat het totale exposure van deze relatie is afgelost.

Het verloop van de kredietverlening aan deze debiteuren is in onderstaande tabel weergegeven.

	EERSTE HALFJAAR 2015	2014
Beginstand	115	81
Non-performing exposure waar geen individuele voorziening voor noodzakelijk is	2	19
Non-performing exposure en individueel voorzien	2	58
Aflossingen op afwikkeling van non-performing exposure	-11	-7
Verschuiving van non-performing naar performing exposures	-	-36
EINDSTAND	108	115

OUDERDOMSANALYSE VERVALLEN FINANCIËLE ACTIVA ZONDER INDIVIDUELE BIJZONDERE WAARDEVERMINDERING

	30-06-2015	31-12-2014
Minder dan 31 dagen	1	1
31 tot en met 60 dagen	0	0
61 tot en met 90 dagen	1	0
Meer dan 90 dagen	3	2
TOTAAL	5	3

Vervallen financiële activa hebben volledig betrekking op de post Kredieten.

SALDERING VAN FINANCIËLE ACTIVA EN FINANCIËLE PASSIVA

BNG Bank heeft voor derivatentransacties netting- en onderpandovereenkomsten gesloten met tegenpartijen. Deze overeenkomsten komen echter niet in aanmerking voor balanssaldering. Onderstaande tabel geeft de posities weer indien deze overeenkomsten wel zouden voldoen aan de voorwaarden van balanssaldering en indien rekening wordt gehouden met onderpandovereenkomsten.

	30-06-2015						
	BRUTO WAARDE VAN FINANCIËLE ACTIVA OF PASSIVA VOOR SALDERING	BRUTO WAARDE VAN TE SALDEREN FINANCIËLE ACTIVA OF PASSIVA	BALANS- WAARDE FINANCIËLE ACTIVA OF PASSIVA (NA SALDERING)	WAARDE FINANCIËEL VERREKE- NINGSIN- STRUMENT DAT VOOR SALDERING NIET VOLDOET AAN IAS 32 (NETTING VAN DERI- VATEN MET DEZELFDE TEGENPARTIJ)	EXPOSURE VÓÓR COLLATERAL	WAARDE FINANCIËEL ONDER- PAND DAT VOOR SALDERING NIET VOLDOET AAN IAS 32	NETTO EXPOSURE
Derivaten actief	17.797	–	17.797	14.378	3.419	2.397	1.022
Derivaten passief	23.067	–	23.067	14.378	8.689	7.907	782
NETTO DERIVATEN	-5.270	–	-5.270	–	-5.270	-5.510	240

	31-12-2014						
Derivaten actief	16.800	–	16.800	14.324	2.476	897	1.579
Derivaten passief	26.607	–	26.607	14.324	12.283	12.247	36
NETTO DERIVATEN	-9.807	–	-9.807	–	-9.807	-11.350	1.543

REËLE WAARDE VAN FINANCIËLE INSTRUMENTEN

De reële waarde is de prijs (ongecorrigeerd voor transactiekosten) die, ongeacht de intentie of de mogelijkheid, zou worden ontvangen indien een actief wordt verkocht of de prijs die zou worden betaald indien een passief wordt overgedragen in een ordelijke transactie tussen marktdeelnemers per waardingsdatum onder de geldende marktcondities.

BALANSWAARDEN VERSUS REËLE WAARDEN	30-06-2015		31-12-2014	
	BALANS- WAARDE	REËLE WAARDE	BALANS- WAARDE	REËLE WAARDE
Kas en tegoeden bij de centrale banken	5.295	5.295	2.241	2.241
Bankiers en Kredieten	100.804	116.304	101.778	118.900
Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat	3.980	3.980	4.247	4.247
Financiële activa voor verkoop beschikbaar	13.512	13.512	13.693	13.693
Overige financiële activa *	29.785	16.585	31.322	15.278
TOTAAL FINANCIËLE ACTIVA	153.376	155.676	153.281	154.359
Bankiers en Toevertrouwde middelen	11.717	12.046	10.079	10.437
Achtergestelde schulden	32	48	32	50
Schuldbewijzen	112.609	113.775	110.868	111.948
Financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat	3.456	3.456	3.327	3.327
Overige financiële passiva	21.669	21.669	25.357	25.357
TOTAAL FINANCIËLE PASSIVA	149.483	150.994	149.663	151.119

* Reële waarde is exclusief waarde ingedekt risico inzake hedge accounting EUR 13.200 miljoen (ultimo 2014: EUR 16.044 miljoen).

REËLE WAARDE HIËRARCHIE

- **LEVEL 1:** In deze categorie worden financiële instrumenten gewaardeerd op basis van (ongecorrigeerde) gequoteerde marktprijzen van het instrument zelf, of indien niet beschikbaar van identieke instrumenten, in een actieve markt. Een financieel instrument wordt beschouwd als genoteerd in een actieve markt als de genoteerde prijs regelmatig beschikbaar is en als deze prijzen de actuele en regelmatig voorkomende ‘at arm’s length’ markttransacties weergeven. De gequoteerde marktprijzen voor financiële activa en passiva zijn gebaseerd op middenkoersen.
- **LEVEL 2:** In deze categorie worden financiële instrumenten gewaardeerd met behulp van direct of indirect in de markt openbaar waarneembare inputdata, niet zijnde gequoteerde marktprijzen zoals bij Level 1. Direct of indirect in de markt openbaar waarneembare inputdata zijn onder andere genoteerde prijzen in actieve markt voor vergelijkbare instrumenten en genoteerde prijzen voor identieke of vergelijkbare instrumenten in niet-actieve markten.
- **LEVEL 3:** In deze categorie worden financiële instrumenten gewaardeerd met behulp van inputvariabelen die niet gebaseerd zijn op in de markt openbaar waarneembare data en waarbij de niet openbaar waarneembare marktdata een significante invloed hebben op de waardering van het instrument. Deze categorie behelst ook de instrumenten die gewaardeerd zijn op genoteerde prijzen voor vergelijkbare instrumenten waarbij significante niet openbaar waarneembare aanpassingen of (management)veronderstellingen noodzakelijk zijn om het verschil tussen de instrumenten tot uitdrukking te brengen.

De hiërarchische indeling wordt bij het afsluiten van een transactie bepaald op basis van de relevante kenmerken van waardering waarbij de aard en de mate van significantie van de inputfactoren op de totale waardering een doorslaggevende rol spelen voor de classificatie. Indeling onder één van de drie levels moet gebeuren op basis van het laagste inputniveau dat significant is voor de reële waarde in het geheel van de transactie. Significantie wordt beoordeeld door de invloed van niet-waarneembare inputfactoren op de uitkomst van de totale waardering te bepalen, rekening houdend met de range aan mogelijke alternatieve aannames voor de betreffende niet-waarneembare inputfactoren. Per kwartaal wordt de indeling naar hiërarchie per transactie beoordeeld en indien noodzakelijk aangepast.

Onderstaande tabel geeft inzicht in de wijze waarop de reële waarde wordt bepaald van transacties die op reële waarde zijn gewaardeerd in de balans op basis van hiërarchische indeling zoals BNG Bank dit in haar waarderingproces heeft geborgd.

OVERZICHT VAN REËLE WAARDE LEVELS	30-06-2015			
	LEVEL 1	LEVEL 2	LEVEL 3	TOTAAL
Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat	340	2.770	870	3.980
Overige financiële activa *	–	16.585	–	16.585
Financiële activa voor verkoop beschikbaar	11.015	2.367	130	13.512
TOTAAL FINANCIËLE ACTIVA	11.355	21.722	1.000	34.077
Financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat	–	3.389	67	3.456
Overige financiële passiva	–	21.669	–	21.669
TOTAAL FINANCIËLE PASSIVA	–	25.058	67	25.125

OVERZICHT VAN REËLE WAARDE LEVELS	31-12-2014			
	LEVEL 1	LEVEL 2	LEVEL 3	TOTAAL
Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat	339	3.024	884	4.247
Overige financiële activa *	–	15.278	–	15.278
Financiële activa voor verkoop beschikbaar	11.288	2.339	66	13.693
TOTAAL FINANCIËLE ACTIVA	11.627	20.641	950	33.218
Financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat	–	3.276	51	3.327
Overige financiële passiva	–	25.357	–	25.357
TOTAAL FINANCIËLE PASSIVA	–	28.633	51	28.684

* Exclusief waarde ingedekt risico inzake hedge accounting EUR 13.200 miljoen (ultimo 2014: EUR 16.044 miljoen).

OVERHEVELING TUSSEN LEVEL 1 EN 2 ACTIVA EN PASSIVA

In het eerste halfjaar van 2015 zijn er zijn geen activa of passiva overgeheveld van Level 1 naar Level 2 of vice versa.

VERLOOPOVERZICHT LEVEL 3 ACTIVA EN PASSIVA	EERSTE HALFJAAR 2015		
	FINANCIËLE ACTIVA TEGEN REËLE WAARDE VIA HET RESULTAAT	FINANCIËLE ACTIVA VOOR VERKOOP BESCHIKBAAR	FINANCIËLE PASSIVA TEGEN REËLE WAARDE VIA HET RESULTAAT
BEGINSTAND	884	66	51
Resultaten via de winst-en-verliesrekening:			
– Renteresultaat	7	0	1
– Ongerealiseerd resultaat financiële transacties	3	0	-7
– Gerealiseerd resultaat financiële transacties	0	0	0
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	10	0	-6
Ongerealiseerde waardeverandering via de herwaarderingsreserve	–	0	–
Investerings	–	–	–
Kasstroom	-24	0	0
Naar Level 2	–	–	–
Van Level 2	–	64	22
Derivaten van actief naar passief en vice versa	–	–	–
EINDSTAND	870	130	67

VERLOOPOVERZICHT LEVEL 3 ACTIVA EN PASSIVA	2014		
	FINANCIËLE ACTIVA TEGEN REËLE WAARDE VIA HET RESULTAAT	FINANCIËLE ACTIVA VOOR VERKOOP BESCHIKBAAR	FINANCIËLE PASSIVA TEGEN REËLE WAARDE VIA HET RESULTAAT
BEGINSTAND	1.055	221	252
Resultaten via de winst-en-verliesrekening:			
– Renteresultaat	13	6	6
– Ongerealiseerd resultaat financiële transacties	-1	–	120
– Gerealiseerd resultaat financiële transacties	0	0	0
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	12	6	126
Ongerealiseerde waardeverandering via de herwaarderingsreserve	–	8	–
Investerings	–	–	0
Kasstroom	-41	-15	3
Naar Level 2	-182	-154	-381
Van Level 2	40	–	51
Derivaten van actief naar passief en vice versa	–	–	–
EINDSTAND	884	66	51

De Level 3-posten zijn voornamelijk gestructureerde rentedragende waardepapieren waarin nagenoeg geen handel in de markt plaatsvindt. Door het ontbreken van handel in deze rentedragende waardepapieren is de in de markt openbaar beschikbare data voor soortgelijk papier niet representatief voor de huidige reële waarde. De reële waarde van deze transacties is bepaald op basis van openbare marktdata en aangepast met behulp van significante niet in de markt openbaar waarneembare inputvariabelen.

De toename van financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat in Level 3 betreft een verschuiving vanuit Level 2 van gestructureerde obligaties. De toename van financiële activa voor verkoop beschikbaar in Level 3 betreft een verschuiving vanuit Level 2 van twee corporate bonds. Naar aanleiding van de beperkte verhandelbaarheid is de levelindeling van bovenstaande rentedragende waardepapieren opnieuw beoordeeld. Geconcludeerd is dat de niet in de markt openbaar waarneembare inputvariabelen bij de bepaling van de reële waarde in significantie zijn toegenomen waarmee opname onder Level 3 noodzakelijk is geworden.

NIET IN DE MARKT OPENBAAR WAARNEEMBARE INPUTVARIABLEN

Voor de bepaling van de reële waarde van de Level 3 activa en passiva hanteert BNG Bank de onderstaande significante, niet in de markt openbaar waarneembare inputvariabelen.

FINANCIËLE ACTIVA TEGEN REËLE WAARDE VIA HET RESULTAAT

Ten behoeve van de bepaling van de opslag van rentedragende waardepapieren en leningen met een inflatie-component is gebruikt gemaakt van de volgende niet in de markt openbaar waarneembare inputvariabelen:

- recovery rates met betrekking tot betreffende debiteuren (40%) en de relevante monoline verzekeraars (30%);
- een correlatiefactor tussen de debiteur en de monoline verzekeraar (20% of 90%, afhankelijk van de financiële positie van de verzekeraar).

Ten behoeve van een RMBS-transactie met NHG-garantie en Portugese debiteuren zijn bij de bepaling van de individuele spreadcurves specifieke liquiditeitsopslagen toegepast als gevolg van het ontbreken van openbare marktinformatie.

FINANCIËLE ACTIVA VOOR VERKOOP BESCHIKBAAR

Ten behoeve van een viertal ABS transacties en twee corporate bonds zijn bij de bepaling van de individuele spread-curves specifieke liquiditeitsopslagen toegepast als gevolg van het ontbreken van openbare marktinformatie. Bij de bepaling van de marktwaarde van een infrastructuur participatiefonds is de koers afgeleid van de net asset value van het fonds (126%).

SENSITIVITEIT VAN DE REËLE WAARDE VAN LEVEL 3 ACTIVA EN PASSIVA BIJ MUTATIES VAN SIGNIFICANTE INPUTFACTOREN

Met ingang van 2014 is de sensitiviteitsanalyse aangepast waardoor de sensitiviteit van de componenten inflatie, liquiditeits- en kredietopslag en rentebewegingen separaat en gecorreleerd worden weergegeven. De eerste drie factoren geven de sensitiviteit van de Level 3 activa en passiva weer bij een separate mutatie van deze significante inputfactoren. Hoewel er geen directe afhankelijkheden bestaan tussen deze inputfactoren is vervolgens de sensitiviteit van de instrumenten bij een gelijke beweging van deze drie inputfactoren weergegeven.

	EFFECT BALANSWAARDE BIJ MUTATIES VAN BETREFFENDE INPUTFACTOREN								
		FINANCIËLE ACTIVA TEGEN REËLE WAARDE VIA HET RESULTAAT		FINANCIËLE ACTIVA VOOR VERKOOP BESCHIKBAAR		FINANCIËLE PASSIVA TEGEN REËLE WAARDE VIA HET RESULTAAT		TOTAAL (NETTO)	
		30-06- 2015	31-12- 2014	30-06- 2015	31-12- 2014	30-06- 2015	31-12- 2014	30-06- 2015	31-12- 2014
Balanswaarde	870	884	130	66	67	51	933	899	
Rente									
+10 BP	-14	-8	0	0	0	0	-14	-8	
-10 BP	15	8	0	0	0	0	14	8	
+100 BP	-116	-71	-1	0	2	3	-114	-68	
-100 BP	184	102	1	0	-7	-10	178	92	
Inflatie									
+10 BP	14	7	-	-	-	-	14	7	
-10 BP	-26	-7	-	-	-	-	-26	-7	
+100 BP	145	84	-	-	-	-	145	84	
-100 BP	-118	-62	-	-	-	-	-118	-62	
Krediet-en liquiditeitsopslag									
+10 BP	-4	-8	0	0	0	0	-4	-8	
-10 BP	-2	8	0	0	0	0	-2	8	
+100 BP	-33	-67	-4	0	3	0	-34	-67	
-100 BP	77	90	4	0	-8	0	73	90	
Totaal significante inputfactoren									
+10 BP	4	-6	0	0	1	0	4	-6	
-10 BP	-15	7	0	0	-1	0	-15	7	
+100 BP	33	-58	-4	0	5	2	33	-56	
-100 BP	36	90	5	0	-21	-10	19	80	

BNG Bank dekt nagenoeg alle renterisico's in met behulp van swaps. Veranderingen in de reële waarde van rente dragende waardepapieren als gevolg van een verandering van de rentecurve alleen, hebben daarom een beperkt effect op het resultaat en het vermogen van de bank. De gevoeligheid voor rentebewegingen en waardeveranderingen van de rentedragende waardepapieren en leningen met een inflatiecomponent is af gaan wijken van de daarbij afgesloten swaps waarmee valuta, rente- en inflatierisico's zijn afgedekt. Deze gevoeligheid is mede door het gebruik van OIS-waardering voor swaps (met dagelijkse uitwisseling van onderpandsverplichtingen) niet langer perfect tegengesteld. Aan het einde van de looptijd van de activa en de daarbij behorende swaps zullen de marktwaardeveranderingen als gevolg van deze effecten tenderen naar nihil, mits alle partijen aan de betalingsverplichtingen hebben voldaan. Rentebewegingen door wijzigende krediet- of liquiditeitsopslagen ten slotte hebben wel directe gevolgen voor het resultaat en het vermogen.

Het grootste deel van de assets (EUR 501 miljoen) in Level 3 bestaat uit zogenaamde inflation-linked bonds waarbij het renterisico en het inflatierisico zijn afgedekt door middel van swaps. Het default risico van deze transacties is bij aankoop verzekerd door middel van een garantie van een zogenaamde monoline verzekeraar. Indien de waarde van deze garanties op nihil wordt gesteld, zou dit per medio 2015 een negatief ongerealiseerd effect op het resultaat financiële transacties hebben gehad van EUR 27 miljoen (ultimo 2014: EUR 34 miljoen).

REËLE WAARDE HIËRARCHIE AMORTISED COST TRANSACTIES

Onderstaande tabel geeft inzicht in de wijze waarop de reële waarde is bepaald van transacties die tegen geamortiseerde kostprijs zijn gewaardeerd in de balans. In de tabel zijn niet opgenomen de kas en tegoeden bij centrale banken, cash collateral en rekening-courantsaldi vanwege het zeer kortlopende karakter.

Bankiers (exclusief cash collateral en rekening courant)
Kredieten (exclusief rekening courant)
TOTAAL FINANCIËLE ACTIVA
Bankiers (exclusief cash collateral en rekening courant)
Schuldbewijzen
Toevertrouwde middelen (exclusief rekening courant)
Achtergestelde schulden
TOTAAL FINANCIËLE PASSIVA

30-06-2015			
LEVEL 1	LEVEL 2	LEVEL 3	TOTAAL
380	1.720	13	2.113
553	95.339	7.734	103.626
933	97.059	7.747	105.739
–	–	2.031	2.031
54.788	58.987	–	113.775
–	–	4.626	4.626
–	–	48	48
54.788	58.987	6.705	120.480

Bankiers (exclusief cash collateral en rekening courant)
Kredieten (exclusief rekening courant)
TOTAAL FINANCIËLE ACTIVA
Bankiers (exclusief cash collateral en rekening courant)
Schuldbewijzen
Toevertrouwde middelen (exclusief rekening courant)
Achtergestelde schulden
TOTAAL FINANCIËLE PASSIVA

31-12-2014			
LEVEL 1	LEVEL 2	LEVEL 3	TOTAAL
441	518	14	973
558	95.453	7.694	103.705
999	95.971	7.708	104.678
–	–	1.717	1.717
56.799	55.149	–	111.948
–	–	6.114	6.114
–	–	50	50
56.799	55.149	7.881	119.829

De financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs opgenomen onder Level 3 hebben hoofdzakelijk betrekking op solvabiliteitsplichtige kredietverlening aan statutaire marktpartijen van BNG Bank. Tevens is daarin opgenomen de reële waarde van de sinds 2008 naar de balanspost kredieten geherclassificeerde activa afkomstig uit de balanspost financiële activa voor verkoop beschikbaar voor zover herwaardering geschiedt met niet in de markt openbaar waarneembare data. Kredietverlening aan statutaire tegenpartijen onder garantie van de overheid is opgenomen onder Level 2 uit hoofde van de sterke correlatie met obligaties uitgegeven door de Nederlandse Staat. De financiële passiva tegen geamortiseerde kostprijs die zijn opgenomen onder Level 1 hebben betrekking op de door BNG Bank geëmitteerde verhandelbare benchmarkobligaties. De onderhands opgenomen middelen zijn geclassificeerd als Level 3.

	30-06-2015	31-12-2014
NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE VERPLICHTINGEN		
Voorwaardelijke schulden	97	172
Onherroepelijke faciliteiten	6.145	5.326

De niet uit de balans blijkende verplichtingen bestaan voornamelijk uit voorwaardelijke schulden en onherroepelijke faciliteiten. Voorwaardelijke schulden betreffen alle opgenomen verplichtingen die voortvloeien uit transacties waarbij de bank zich garant heeft gesteld voor een derde. Deze garanties worden voor een klein deel gedekt door een contragarantie van de overheid. Het betreft overwegend Letters of Credit met een resterende contractuele looptijd van meer dan vijf jaar, die de bank heeft afgegeven ten behoeve van klanten in de nutssector. BNG Bank neemt de verplichtingen op tegen de onderliggende hoofdsom die bij in gebreke blijven van de leningnemer uitbetaald zou moeten worden. Onherroepelijke faciliteiten betreffen verplichtingen uit hoofde van onherroepelijke toezeggingen die kunnen leiden tot kredietverlening. BNG Bank neemt ook deze verplichtingen op tegen de onderliggende, nog niet opgenomen, hoofdsom.

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan die toelichting op of aanpassing van de cijfers in het halfjaarbericht vereisen. ■

Den Haag, 28 augustus 2015

RAAD VAN BESTUUR

C. VAN EYKELEBURG, VOORZITTER

O. J. LABE

J.C. REICHARDT

RAAD VAN COMMISSARISSEN

H.O.C.R. RUDING, VOORZITTER

MEVR. M. SINT, VICEVOORZITTER (TEVENS SECRETARIS)

C.J. BEUVING

L.M.M. BOLSIUS

T.J.F.M. BOVENS

MEVR. P.H.M. HOFSTÉ

MEVR. J. KRIENS

J.J. NOOITGEDAGT

Beoordelings- verklaring

Beoordelingsverklaring

AAN: DE RAAD VAN COMMISSARISSEN EN DE RAAD VAN BESTUUR VAN N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN

OPDRACHT

Wij hebben de in dit halfjaarbericht opgenomen geconsolideerde tussentijdse financiële informatie van N.V. Bank Nederlandse Gemeenten te Den Haag bestaande uit de geconsolideerde balans per 30 juni 2015, de geconsolideerde winst-en-verliesrekening, het geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en ongerealiseerde resultaten, het geconsolideerd kasstroomoverzicht en het geconsolideerd mutatieoverzicht eigen vermogen over de periode 1 januari tot en met 30 juni 2015 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving en

overige toelichtingen, beoordeeld. Het bestuur van de vennootschap is verantwoordelijk voor het opstellen en het weergeven van de tussentijdse financiële informatie in overeenstemming met IAS 34 'Tussentijdse Financiële Verslaggeving' zoals aanvaard binnen de Europese Unie. Het is onze verantwoordelijkheid een conclusie te formuleren bij de tussentijdse financiële informatie op basis van onze beoordeling.

WERKZAAMHEDEN

Wij hebben onze beoordeling van de tussentijdse financiële informatie verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse Standaard 2410, 'Het beoordelen van tussentijdse financiële informatie door de openbaar accountant van de entiteit'. Een beoordeling van tussentijdse financiële informatie bestaat uit het inwinnen van inlichtingen, met name bij personen die verantwoordelijk zijn voor financiën en verslaggeving, en het uitvoeren van cijferanalyses en andere beoordelingswerkzaamheden. De reikwijdte van een beoordeling is aanzienlijk geringer dan die van een controle die is uitgevoerd in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden en stelt ons niet in staat zekerheid te verkrijgen dat wij kennis hebben genomen van alle aangelegenheden van materieel belang die bij een controle onderkend zouden worden. Om die reden geven wij geen controleverklaring af.

CONCLUSIE

Op grond van onze beoordeling is ons niets gebleken op basis waarvan wij zouden moeten concluderen dat de tussentijdse financiële informatie over de periode 1 januari tot en met 30 juni 2015 niet, in alle van materieel belang zijnde opzichten, is opgesteld in overeenstemming met IAS 34 'Tussentijdse Financiële Verslaggeving', zoals aanvaard binnen de Europese Unie. ■

Amsterdam, 28 augustus 2015

ERNST & YOUNG ACCOUNTANTS LLP

W.G. W.J. SMIT

COLOFON

Redactie: BNG Bank

Ontwerp & realisatie: Ron Goos, Rotterdam

BNG Bank

Koninginnegracht 2

Postbus 30305

2500 GH Den Haag

T 070 3750 609

mc@bngbank.nl

bngbank.nl

